

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2026.....

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Koncepcje natury ludzkiej
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filozofii
Kierunek studiów	Komunikacja Międzykulturowa
Poziom studiów	II stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok semestr IV
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot podstawowy
Język wykładowy	Polski
Koordinator	Dr Ryszard Wójtowicz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Ryszard Wójtowicz

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
IV	15	15							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- ✗ zajęcia w formie tradycyjnej lub
- ✗ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**WYKŁAD, EGZAMIN****ĆWICZENIA, ZALICZENIE Z OCENĄ****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Nd.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z problematyką natury ludzkiej
C2	Ukazanie istotności i znaczenia sporów na temat natury ludzkiej
Cn3	Uwrażliwienie studentów na znaczenia sporów na temat natury ludzkiej dla życia współczesnego człowieka

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_1	Absolwent w pogłębionym stopniu zna i rozumie znaczenie wiedzy o komunikowaniu międzykulturowym. Rozumie znacznie różnych „koncepcji natury ludzkiej” i wpływy ich na relacje międzyludzkie.	K_Wo1
EK_2	Absolwent zna fundamentalne dylematy wynikające z wyboru (opowiedzenia się) za którąś z koncepcji człowieka i jej wpływu na relacje międzykulturowe.	K_Wo3
EK_3	Absolwent rozróżnia wzajemne relacje między różnymi koncepcjami natury ludzkiej i ich znaczenia na kształtowanie się norm i reguł kulturowych, społecznych i instytucjonalnych tj.: prawne, organizacyjne, moralne i etyczne konstytuujące strukturę społeczno-kulturową.	K_Wo5
Umiejętności		
EK_4	Absolwent potrafi wyszukiwać, selekcjonować, pogłębiać krytyczną analizę z zakresu nauk o człowieku, różnych teorii i doktryn dotyczących natury ludzkiej oraz potrafi stosować i interpretować o nich wiedzę. Potrafi korzystać z różnorodności źródeł wiedzy dotyczącej koncepcji natury ludzkiej.	K_Uo1
EK_5	Absolwent ma umiejętność właściwego zastosowania, oceny i interpretacji różnorodności treści procesów kulturowych w kontekście procesu komunikacji międzykulturowej ze szczególnym uwzględnieniem sporu o naturę ludzka.	K_Uo3

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_6	Absolwent nabył umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy, poszerzania umiejętności i zainteresowań badawczych oraz kierować rozwojem innych w zakresie wiedzy i umiejętności związanych z sporem o naturę ludzką.	K_U09
EK_7	Absolwent nabył kompetencje do oceny posiadanej przez siebie wiedzy, umiejętność bycia otwartym na nowe idee. Przyjmuje postawę otwartą, tolerancyjną oraz jest gotowy do zmiany opinii w świetle dostępnych nowych argumentów z zakresu wiedzy o człowieku.	K_K01
EK_8	Absolwent ma kompetencje do samodzielnego inicjowania działań na rzecz kultury a także realizacji celów ukierunkowanych ze względu na dobro społeczne ze szczególnym uwrażliwieniem na różnorodność kulturową i różnorodność wiedzy o człowieku w tym o różnych koncepcjach „natury ludzkiej”..	K_K02

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
„ <i>Gnothi seauton</i> ” – człowiek w klasycznej filozofii greckiej. Sokrates, Platon, Arystoteles (2 godz.)
„ <i>Boga i dusze chcą poznać. Nic więcej</i> ”. Teocentryczna wizja natury ludzkiej w scholastyce (2 godz.)
„ <i>Res cogitas</i> ” vs. „ <i>Res extensa</i> ” – racjonalizm i dualizm psychofizyczny Kartezjusza (2 godz.)
Człowiek wobec rozumu – oświeceniowe wizje natury ludzkiej oraz filozofia krytyczna I. Kanta (2 godz.)
Człowiek jako istota gatunkowa i społeczna – naturalistyczno-witalistyczna wizja człowieka (2 godz.)
Człowiek podmiotem dramatu – J. Tischnera koncepcja człowieka (2 godz.)
Spory o naturę ludzką: substancjalna czy narracyjna tożsamość człowieka (2 godz.)
Przyszłość człowieka – wizje i perspektywy (1 godz.)

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, **konwersatoryjnych**, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Historyczny zarys koncepcji natury ludzkiej (2 godz.)
Człowiek wobec dziejów - człowiek jako moment dialektyczny dziejów w filozofii Hegla (2 godz.)
Świat jako wola i przedstawienie – A. Schopenhauer o człowieku (2 godz.)
„ <i>Übermensch</i> ” – człowiek jako wola mocy. Nietzscheański projekt „ponad człowieka”. (2 godz.)
Człowiek jest osobą – K. Wojtyła o człowieku (2 godz.)
Człowiek podmiotem dramatu – J. Tischnera koncepcja człowieka (2 godz.)
Tabula rasa vers tabula abrasa – S. Pinker o naturze ludzkiej (2 godz.)
Współczesne oblicza natury ludzkiej (1 godz.)

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Wykład: wykład problemowy; analiza tekstów z dyskusją

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_1-EK_8	EGZAMIN USTNY (WYKŁAD)	WYKŁAD
EK_1-EK_8	KOLOKWIMUM USTNE (KONWERSATORIUM)	KONWERSATORIUM

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

WYKŁAD: ZALICZENIE EGZAMINU USTNEGO

Ćwiczenia: zaliczenie ustnego kolokwium końcowego

WYKŁAD ORAZ KONWERSATORIUM REALIZUJE WIEDZĘ, UMIEJĘTNOŚCI UCZENIA SIĘ I KOMPETENCJE SPOŁECZNE ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA ORAZ TREŚCIĄ REALIZOWANĄ PODCZAS ZAJĘĆ. WARUNKIEM ZALICZENIA PRZEDMIOTU PRZEZ STUDENTA JEST OBECNOŚĆ NA WYKŁADZIE ORAZ INDYWIDUALNA LEKTURA (PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ), UMIEJĘTNOŚĆ ANALIZY I PROBLEMATYZOWANIA WYKAZANA AKTYWNOŚCIĄ WŁASNĄ (UDZIAŁ W DYSKUSJI).

OCENA: WARUNKIEM ZALICZENIA WYKŁADU JEST OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, AKTYWNOŚĆ WŁASNA STUDENTA WYKAZANA ZNAJOMOŚCIĄ ZADANEJ LITERATURY ORAZ POZYTYWNE ZALICZONY EGZAMIN USTNY.

OCENA NIEDOSTATECZNA, TO BRAK UZASADNIENIA NIEOBECNOŚCI, BRAK AKTYWNOŚCI WŁASNEJ STUDENTA, BRAK ZNAJOMOŚCI ZADANEJ LITERATURY I TREŚCI WYKŁADANEGO PROGRAMU.

OCENA DOSTATECZNA, DOPUSZCZALNA REGULAMINEM ILOŚĆ NIEOBECNOŚCI, STUDENT ZNA OMAWIANĄ LITERATURĘ I ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE PRZEDMIOTU, LECZ NIE POTRAFI WYKORZYSTAĆ ICH W DYSKUSJI ORAZ ROZWINĄĆ TREŚCI WYKŁADANEGO PRZEDMIOTU.

OCENA DOBRA, DOPUSZCZALNA REGULAMINEM ILOŚĆ NIEOBECNOŚCI, STUDENT ZNA DYSKUTOWANE TEKSTY, POTRAFI IDENTYFIKOWAĆ ARGUMENTY ORAZ POWIĄZAĆ JE Z OMAWIANYMI PROBLEMAMI, LECZ NIE POTRAFI SAMODZIELNIE SFORMUŁOWAĆ MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZANIA DYSKUTOWANYCH PROBLEMÓW I ZAGADNIENI.

OCENA BARDZO DOBRA, DOPUSZCZALNA REGULAMINEM ILOŚĆ NIEOBECNOŚCI, STUDENT ZNA DYSKUTOWANE TEKSTY, POTRAFI IDENTYFIKOWAĆ ARGUMENTY ORAZ POWIĄZAĆ JE Z OMAWIANYMI PROBLEMAMI, POTRAFI SAMODZIELNIE SFORMUŁOWAĆ MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZANIA

DYSKUTOWANYCH PROBLEMÓW I ZAGADNIĘŃ. AKTYWNOŚĆ WŁASNA STUDENTA JEST PONAD PRZECIĘTNĄ.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30 (15 W; 15 konw.)
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	20
Godziny nie kontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nd.
zasady i formy odbywania praktyk	Nd.

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:
1. Pinker S., <i>Tabula rasa. Spory o naturę ludzką</i> , GWP, Gdynia 2005, ss. 17-156;
2. <i>Oblicza natury ludzkiej. Studia i rozprawy</i> , red. P. Duchliński, G. Hołub, WAM, Kraków 2010, tam: <i>O badaniu natury ludzkiej</i> , s. 9-18;
3. Duchliński P., <i>Ontologiczne, fenomenologiczne i przyrodnicze rozumienie natury ludzkiej u Romana Ingardena</i> , w: <i>Oblicza natury ludzkiej. Studia i rozprawy</i> , red. P. Duchliński, G. Hołub, WAM, Kraków 2010, ss. 79-136;
4. Buber M., <i>Problem człowieka</i> , tłum. J. Doktor, PWN, Warszawa 1993;
5. Bittner I., <i>Współczesna antropologia filozoficzna</i> , UŁ, Łódź 1999;
6. Ingarden R., <i>Książeczka o człowieku</i> , Wydawnictwo Literackie, Kraków 1998;
7. Kowalczyk S., <i>Człowiek, społeczność, wartość</i> , KUL, Lublin 1995;

8. Wójtowicz R., *Człowiek i kultura. Prolegomena do Wojtyłańskiej myśli antropologicznej*, UR, Rzeszów 2010, ss. 15-70;

uzupełniająca:

9. Böhme G., *Antropologia filozoficzna*, tłum. S. Czerniak, PAN, Warszawa 1998;

10. Zachariasz A. L., *Antropotelizm. Człowiek i sens istnienia*, UMCS, Lublin 1996.

11. Nietzsche, *Z genealogii moralności*, Znak, Kraków;

12. Tischner., *Filozofia dramatu*, Znak, Kraków 2012;

13. Habermas., *Przyszłość natury ludzkiej*, Scholar, Warszawa 2003;

14. Wojtyła K., *Osoba i czyn*, KUL, Lublin.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej